

PROSJEKTRAPPORT
PILOTPROSJEKT
DYREKRIM
I
SØR-TRØNDELAG
POLITIDISTRIKT

Forord

Landbruks- og matdepartementet og Justisdepartementet nedsatte i januar 2015 en arbeidsgruppe for å utarbeide en tiltakspakke for å styrke Mattilsynets og politiets arbeid med bekjempelse av dyrevelferds kriminalitet.

Sør-Trøndelag politidistrikt fikk på denne bakgrunn i oppdrag fra Politidirektoratet å iverksette et pilotprosjekt med samme målsetning. I forbindelse med pilotprosjektet ble det nedsatt en lokal arbeidsgruppe bestående av representanter fra både Mattilsynet lokalt og politidistriktet. Den lokale arbeidsgruppen har i løpet av fem uker gjennomført fire møter og har både i fellesskap og etatsvis produsert bidrag til denne rapporten.

Den lokale arbeidsgruppen har vært ledet av politiet ved prosjektleder Bjørn Ivar Ustad. Mattilsynets representanter i gruppen har vært seniorrådgiver/jurist Mona Holm-Ross, seniorrådgiver/veterinær Gunnlaug Ribe, førsteinspektør/veterinær Toril Celius, seniorrådgiver (kommunikasjon) Kjell Løvik og seksjonssjef (Seksjon primærproduksjon Trondheim og omland) Heiko Paulenz. Politiets representanter har vært politiadvokat Tina Marielle Værnes, kommunikasjonsrådgiver Hege Marie Vikaune, politioverbetjent/miljøkoordinator Marius Rønningen og politioverbetjent Geir Ole Momyr.

I arbeidet med rapporten har arbeidsgruppen hatt hovedfokus på å beskrive en formålstjenlig samarbeidsmodell for politidistriktet og Mattilsynet lokalt for å kunne oppnå ønsket målsetning på en god og effektiv måte. For å beskrive en slik modell på best mulig vis fant arbeidsgruppen det nødvendig å se både på dagens situasjon og ønsket situasjon hva gjelder saksmengde og anmeldelser, etterforskning av straffesaker, påtalearbeidet samt straffenivået, for på det grunnlagt å beskrive hensiktsmessige tiltak for å styrke politiets og Mattilsynets bekjempelsen av dyrevelferds kriminalitet i Sør-Trøndelag politidistrikt.

Trondheim, 18. mars 2015

Innhold

1	<u>Samarbeid lokalt mellom Mattilsynet, politiet og påtalemyndigheten</u>	3
1.1	Dagens samarbeidssituasjon	4
1.1.1	Innledende bemerkninger	4
1.1.2	Samarbeid og kompetanseutveksling på generelt grunnlag	4
1.1.3	Samarbeid på bakgrunn av konkrete saker	5
1.1.4	Initiering av samarbeid fra påtaleansvarlig	5
1.1.5	Initiering av samarbeid fra Mattilsynet	5
1.1.6	Media og kommunikasjon	6
1.1.7	Taushetsplikt	6
1.2	Ønsket samarbeidssituasjon	6
1.2.1	Innledende bemerkninger	6
1.2.2	Opprettelse av politiets dyrekrimgruppe og Mattilsynets krimteam	6
1.2.3	Samarbeid og kompetanseutveksling på generelt grunnlag	7
1.2.4	Samarbeid på bakgrunn av konkrete saker	7
1.2.5	Samarbeid med andre aktører	8
1.2.6	Media og kommunikasjon	8
1.3	Tiltak og ressursbehov for å oppnå ønsket situasjon	8
1.3.1	Samarbeid og rutinebeskrivelse	8
1.3.2	Politiets dyrekrimgruppe	9
1.3.3	Miljøkoordinator	9
1.3.4	Påtalejurist, etterforsker og sakstilfang	9
1.3.5	Mattilsynets krimteam	10
1.3.6	Media og kommunikasjon	10
1.4	Forventninger til effekten av forbedret samarbeid lokalt	11
2	<u>Saksmengde og anmeldelser</u>	12
2.1	Saksmenge	12
2.2	Anmeldelser	13
2.2.1	Saker anmeldt av Mattilsynet	14
2.2.2	Saker anmeldt av politiet	14
2.2.3	Forventninger til aktørene	16
2.3	Det dyrevelferdsmessige perspektivet i et forebyggende aspekt	16
2.4	Påkjørsler av vilt og husdyr	17
2.5	Samarbeid mellom Mattilsyn, politi og påtale ved vurdering av anmeldelse	18
3	<u>Etterforskningsstadiet</u>	20
3.1	Innledende bemerkninger	20
3.2	Saksbehandlingstid og oppklaringsprosent	20
3.3	Ledelse av etterforskningen	22
3.4	Bruk av Mattilsynets faglige kompetanse på dyrevelferd under etterforskningen	23
4	<u>Påtalearbeidet</u>	23
4.1	Innledende bemerkninger	23
4.2	Saksbehandlingstid og påtaleavgjørelsen	24
5	<u>Straffnivå</u>	25
5.1	Lovgivers syn	25
5.2	Riksadvokatens syn	26
5.3	Rettspraksis	26
5.4	Hvordan oppnå ønsket straffnivå?	26
6	<u>Prosjektgruppens anbefalte tiltak</u>	27
7	<u>Veien videre</u>	28

1 Samarbeid lokalt mellom Mattilsynet, politiet og påtalemyndigheten

1.1 Dagens samarbeidssituasjon

1.1.1 Innledende bemerkninger

Politiets kjerneoppgaver er å forebygge, avdekke og etterforske lovbrudd som kan sanksjoneres med straff, herunder brudd på dyrevelferdsloven § 37. Påtalemyndighetens skal lede etterforskningen, avgjøre påtalespørsmålet og utføre aktoratet i saker som går som hovedforhandling for retten. Et av Mattilsynets hovedmål er å fremme god dyrevelferd og respekt for dyr.

For at både Mattilsynet, politiet og påtalemyndigheten (videre omtalt som aktørene) skal kunne nå sine mål og utføre sine oppgaver på en best mulig måte er det nødvendig med et godt samarbeid. Aktørene samarbeider i en rekke ulike typer saker vedrørende mange typer dyr, herunder produksjonsdyr, kjæledyr, hobbydyr (eksotiske dyr), fisk og viltlevende dyr. Eksempel på tilfeller der aktørene har behov for et godt samarbeid er blant annet i saker om vold og omsorgssvikt mot dyr, ulovlig import av dyr, seksuelle overgrep mot dyr og ved påkjørsler.

Dyrevelferdsloven hjemler slikt samarbeid. For øvrig er det også flere andre spesiallover som innbyr til samarbeid selv om dette ikke er spesifisert i lovteksten, men hvor dette må kunne sies å ha gode grunner for seg, herunder for eksempel hundeloven og til en viss grad viltloven. Politiet bør i mange tilfeller, og i større grad enn det som skjer i dag, også opprette saker for brudd på dyrevelferdslovgivningen der saken i utgangspunktet dreier seg om brudd på hundeloven eller flere andre spesiallover, da overtredelse av disse lovene gjerne også kan medføre brudd på dyrevelferdsloven. Et godt samarbeid mellom aktørene også i saker vedrørende brudd på for eksempel hundeloven vil medføre at politi og påtalemyndighet vil få et bedre grunnlag for å kunne utføre sin jobb på en best mulig måte, samtidig som det vil være hensiktsmessig av dyrevelferdsmessige hensyn. For å illustrere dette er det også inntatt tall og bemerkninger hva gjelder saker som dreier seg om hundeloven i denne rapporten.

1.1.2 Samarbeid og kompetanseutveksling på generelt grunnlag

Aktørene er av den oppfatning at det i Sør-Trøndelag politidistrikt foregår mye godt samarbeid mellom det lokale Mattilsynet, politi og påtalemyndighet. Kvaliteten og omfanget av samarbeidet, samt hvor tidlig kontakt etableres er uansett varierende, og må kunne sies å være både situasjons- og personavhengig. Det er flere grunner til dette, blant annet at samarbeidsrutiner ikke i tilstrekkelig grad er formalisert, nedfelt i godt kjente rutiner eller at det er faste kontaktpunkt og kontaktpersoner i både det lokale Mattilsynet, politiet og påtalemyndigheten.

I Sør-Trøndelag politidistrikt foreligger det pr i dag heller ingen god systematisk kompetanseutveksling mellom aktørene. Det nevnes uansett at dette har hatt sporadisk fokus, blant annet gjennom at det har vært arrangert felles opplæringsdag/fagdager med det formål å bli bedre kjent med hverandres organisasjon og kontaktpersoner, samt hverandres arbeidsformer og virkemidler, felles utfordringer og trender. Videre deltar Mattilsynet i politiets årlige miljøforum, hvor også alle andre etater/tilsyn som har samarbeid med politiet i miljøsaker er representert.

1.1.3 Samarbeid på bakgrunn av konkrete saker

I saker hvor Mattilsynet vurderer, eller har anmeldt et forhold etter dyrevelferdsloven, er det varierende når, og i hvilken grad aktørene har kontakt, både under etterforskningen og i forbindelse med påtalebeslutning og eventuell rettsbehandling. Dersom Mattilsynet kontakter politiet skal det etter politiets rutiner opprettes kontakt med miljøkoordinator, som er et naturlig kontaktpunkt inn til politiet. Miljøkoordinator innhenter deretter relevant informasjon og melder tilbake til Mattilsynet eller setter Mattilsynet i kontakt med rette vedkommende, etterforsker eller politiadvokat. Når Mattilsynet kontakter politiet vedrørende en konkret sak diskuteres for eksempel om saken er av en slik karakter at den vil bli prioritert hos politiet, hva som er vesentlig å ha med i en eventuell anmeldelse, hvilken dokumentasjon som er nødvendig og mulige møtepunkt mellom aktørene for utveksling av informasjon og felles forståelse av saken. Pr. i dag foregår det dog ikke et systematisk samarbeid på saksnivå.

Politiet har ingen faste rutiner for å kontakte Mattilsynet verken ved straksetterforskning eller underveis i ordinær etterforskning.

1.1.4 Initiering av samarbeid fra påtaleansvarlig

I Sør-Trøndelag politidistrikt tilfaller saker vedrørende brudd på dyrevelferdsloven, hundeloven og flere andre spesiallover der det er aktuelt å vurdere om sak også bør opprettes for brudd på dyrevelferdsloven, påtalejurister organisert under felles påtaleseksjon. Sakene fordeles deretter til jurist og etterforsker etter ordinære trekkregler. Sakene fordeles derfor blant relativt mange jurister og etterforskere. Relativt lavt sakstilfang og manglende spesialkompetanse kan medføre at det ikke oppnås så god kvalitativ og effektiv saksbehandling som ønskelig.

Da et relativt beskjedent antall dyrevelferdssaker, sett i forhold til andre typer straffesaker, tilfaller en stor gruppe påtaleansvarlige, varierer naturlig nok også den påtaleansvarliges kunnskaper om organisering, saksbehandling og ansvarsområder hos tilsynsmyndigheter og andre samarbeidende organ. Dette sammenholdt med manglende rutiner, vil naturlig nok medføre at det i svært varierende grad opprettes kontakt og samarbeid med Mattilsynet. Andre saker, som for eksempel dreier seg om brudd på naturmangfoldsloven eller viltloven med tilhørende forskrifter om jakt tilfaller pr i dag økonomi, miljø- og IKT-teamet.

1.1.5 Initiering av samarbeid fra Mattilsynet

Hvorvidt en sak skal anmeldes, eller om man skal bruke andre virkemidler, vurderes av den enkelte avdeling i Mattilsynet, ved saksbehandler og dens leder. I Mattilsynets budsjett disponeringsskriv står det: "Avdelingene skal drøfte eventuelle anmeldelser med jurist som skal bistå med utformingen." I saker hvor anmeldelse brukes som virkemiddel er det i dag avdelingens ansvar å følge opp saken og ha kontakt med politiet. Det er varierende fra avdeling til avdeling og fra sak til sak hvordan denne kontakten og oppfølgingen etableres. Dersom avdelingen velger å ikke anmelde, blir juristen ikke kontaktet. Dette medfører en ikke enhetlig praksis av hvilke saker som anmeldes.

Når Mattilsynet har behov for bistand i forbindelse med tilsyn, kontaktes også politiet. Dette kan være i situasjoner hvor det er fare for tilsynspersonellets sikkerhet, saker som det på forhånd foreligger opplysninger om at kan være av graverende karakter eller i tilfeller der Mattilsynet har behov for å ta seg inn i dyrerom hvor eier ikke er til stede eller vil slippe de inn.

Utenom ordinær arbeidstid er politiets operasjonssentral kontaktpunktet for Mattilsynet, da operasjonssentralen er døgnbemannet. Operasjonssentralen har oversikt over den til enhver tid tilgjengelige politiressurs og sørger for bistand i konkrete saker hvor dette etterspørres så langt det er mulig i forhold til andre prioriterte arbeidsoppgaver.

1.1.6 Media og kommunikasjon

Saker som anmeldes eller kan bli anmeldt er gjerne unntatt offentlighet og det er derfor sjelden at disse synliggjøres før en eventuell påtalemessig beslutning er tatt. Mattilsynet kan på denne bakgrunn ha utfordringer med å synliggjøre sitt arbeid med saker som vurderes anmeldt eller som blir anmeldt. Det stilles ofte kritiske spørsmål i forhold til om Mattilsynet og politiet gjør nok i denne type saker. Kritikken oppstår gjerne i forbindelse med saker om dyretragedier som fanges opp av media, eller for eksempel i forbindelse med dokumentarprogram om pelsdyrnæringen. I media fokuseres det gjerne på at Mattilsynet og politiet har kommet inn for sent, ikke utført tilstrekkelig godt arbeid eller samarbeidet godt nok.

1.1.7 Taushetsplikt

Mattilsynets taushetsplikt reguleres av forvaltningsloven § 13. Politi og påtalemyndighets taushetsplikt reguleres blant annet av politiregisterlovens kapittel 6. I denne sammenheng har Mattilsynet, politiet og påtalemyndigheten i all hovedsak taushetsplikt om opplysninger som angår noens personlige forhold, eller tekniske innretninger og fremgangsmåter samt drifts- eller forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den som opplysningen angår. Det at en person har begått en straffbar handling vil være å anse for "noens personlige forhold".

Begrensningene i taushetsplikten er relativt vide både jf. forvaltningsloven § 13a – 13f og politiregisterloven kapittel 6. Det gis ingen nærmere utredning om dette da det anses helt åpenbart at taushetsplikten ikke er til hinder for et effektivt samarbeid mellom aktørene og utveksling av opplysninger som ønsket.

1.2 Ønsket samarbeidssituasjon

1.2.1 Innledende bemerkninger

Aktørene ønsker å bygge på det gode samarbeidsklimaet som allerede foreligger og videreutvikle samarbeidet mellom Mattilsynet, politiet og påtalemyndigheten i Sør-Trøndelag politidistrikt både ved å heve kvaliteten og omfanget av samarbeidet både på generelt grunnlag og i forbindelse med enkeltsaker.

1.2.2 Opprettelse av politiets dyrekrimgruppe og Mattilsynets krimteam

Det anses hensiktsmessig at begge etater oppretter en gruppe/et team med dedikerte personer som har ansvaret for de aktuelle sakene. Sør-Trøndelag politidistrikt oppretter en egen dyrekrimgruppe som har ansvar for saker som gjelder dyrevelferd, brudd på hundeloven og andre relevante bestemmelser der det naturlig må vurderes om det også foreligger brudd på dyrevelferdsloven, og samarbeid med Mattilsynet i disse sakene.

Mattilsynet oppretter et krimteam som har ansvar for samarbeidet med politiet i disse sakene.

Struktureringen og kontaktrutiner for aktørene må formaliseres og rutiner må gjøres kjent i begge organisasjoner.

1.2.3 Samarbeid og kompetanseutveksling på generelt grunnlag

Det er ønskelig med jevnlige møter på generelt grunnlag med tanke på kompetanseheving samt hyppig kontakt på saksnivå for å øke saksantall samt bedre etterforskningen og legge til rette for en god iretteføring av sakene.

Det må utarbeides rutiner for god kvalitativ og systematisk kompetanseutveksling mellom aktørene. For at aktørene på best mulig måte skal kunne dra nytte av hverandres kompetanse og bidra til hverandres måloppnåelse er det av stor viktighet at aktørene har god kjennskap til hverandres etater, kompetanse- og arbeidsfelt. Dette bør innebære at aktørene både innad i egen etat og ovenfor hverandre må skape gode rutiner for saksgang og varsling, samt videreformidle relevant informasjon om blant annet egen organisasjon og terskel for, og utforming av anmeldelse, etterforskningsrutiner, objektive- og subjektive vilkår for straff, beviskrav, vitne- og sakkyndigrollen.

Det anses hensiktsmessig med jevnlige samlinger (minimum årlige 1-2 dagersseminar) for å heve kompetansen til begge etater. Ved disse samlingene er det ønskelig at aktørene er godt representert og at deltakelse, i tillegg til politiets dyrekrimgruppe og Mattilsynets krimteam, tilbys til flest mulig ansatte i begge etater, hvor kompetansehevingen på dette feltet anses relevant. Det kan også være hensiktsmessig å invitere eksterne aktører som privatpraktiserende dyrehelsepersonell, dyrevelferdsorganisasjoner eller aktører fra rettsvesenet.

Videre skal aktørene, ved gjennomføring av kompetansehevende tiltak i egen etat, vurdere om samarbeidende etat skal inviteres med. Dette kan for eksempel dreie seg om tema- og fagdager, samlinger med dyrevernnemndene eller møte med miljøkontaktene.

1.2.4 Samarbeid på bakgrunn av konkrete saker

I enkeltsaker skal det utarbeides rutiner for hvordan aktørene skal forholde seg til hverandre på alle stadier av saken. Det er ønskelig med jevnlige møtepunkter mellom politi og Mattilsyn v/dyrekrimgruppe/krimteam for en felles gjennomgang av enkeltsaker. Med enkeltsaker menes både saker som Mattilsynet har anmeldt og saker som organisasjoner og privatpersoner har anmeldt som Mattilsynet kan bidra med å opplyse.

I de tilfelle aktørene vurderer om anmeldelse for brudd på dyrevelferdsloven skal opprettes skal politiet kontakte Mattilsynet for den dyrevelferdsfaglige vurderingen samtidig som Mattilsynet skal kontakte politiet i forbindelse med den strafferettslige vurderingen samt spørsmål om sikring av bevis.

På etterforskningsstadiet er det avgjørende at aktørene kan utfylle hverandre og jobbe parallelt. Dette kan for eksempel skje ved at det utarbeides arbeidssiktelse samt at det samarbeides om utarbeidelse av avhørsmal.

Dersom det tas ut tiltale og saken skal for retten er det særlig viktig med dialog mellom påtalemyndigheten og Mattilsynet i de tilfelle Mattilsynet skal vitne eller oppnevnes som sakkyndig. Videre kan det være svært hensiktsmessig at påtalejuristen kontakter Mattilsynets tilsynsjurist for å få tilgang til relevant rettspraksis og drøfte straffnivået i den aktuelle saken, da Mattilsynet har meget god oversikt over den rettspraksis som foreligger på området.

Videre er det ønskelig at avgjorte straffesaker gjennomgås for å se på bakgrunnen for eventuell henleggelse, bevisbildet og straffnivå for saker som har resultert i rettsbehandling.

Formålet med slike møter er å heve kompetanse på fagfeltet samt bidra til god forståelse av hverandres roller og behov i disse sakene.

1.2.5 Samarbeid med andre aktører

Politiets dyrekrimgruppe og Mattilsynets krimteamet bør vurdere om det skal innledes og formaliseres samarbeid med andre relevante aktører som for eksempel tollvesen, ulike direktorat og Falck redningstjeneste. Det vil uansett være hensiktsmessig å tilnærme seg eksterne aktører i fellesskap.

Det foreligger flere krysningspunkter som medfører at formalisering av samarbeid med eksterne aktører kan være hensiktsmessig. Samarbeid med Tollvesenet kan være aktuelt i for eksempel saker som omhandler smugling og import av hunder og andre dyr, med tanke på både det dyrevelferdsmessige aspektet samt den smitterisikoen dette medfører. Det samme gjelder for amfibier og krypdyr. Det kan videre for eksempel være hensiktsmessig å samarbeide med Fiskeridirektoratet i forhold til dyrevelferd i oppdrettsanlegg i saker som gjelder lakselus (matloven) og rømming fra oppdrettsanlegg (akvakulturloven), der det er aktuelt å opprette straffesak for brudd på dyrevelferdsloven i tillegg. Aktuelle saker og samarbeid med eksterne aktører er tema som er naturlige å berøre i de jevnlige møtepunktene mellom politiets dyrekrimgruppe og Mattilsynets krimteam.

1.2.6 Media og kommunikasjon

Det er jevnt over et stort engasjement i offentligheten for dyrevelferd og saker som omhandler dyr. Denne interessen gir gode muligheter til å nå ut til et stort publikum da media nok vil være interessert i å publisere stoff på dette feltet og publikum selv ønsker å tilegne seg slik informasjon. Det bør derfor være høyst gjennomførbart å få satt søkerlys på områder som ønskes belyst eller man vil ha større bevissthet rundt ved å gå ut aktivt i media og å benytte publikumsrettede informasjonskanaler.

Hovedmålsetningen med kommunikasjonen ut til media fra politiets dyrekrimgruppe og Mattilsynets krimteamet vil på generelt nivå være å synliggjøre politiet og Mattilsynets felles innsats for å forbygge og bekjempe dyrevelferdskriminalitet. Det må antas at en offensiv mediestrategi med denne målsetningen vil bidra til at befolkningen får økt tillit til at dyrevelferdskriminalitet tas på alvor, prioriteres og får konsekvenser. Dette kan bidra betydelig i allmennpreventiv forstand. For øvrig kan media bidra til en forventningsavklaring blant publikum, ved at det synliggjøres hva pilotprosjektet innebærer, favner og har som mål, og ikke minst hva som faller utenfor målsetningene.

1.3 Tiltak og ressursbehov for å oppnå ønsket situasjon

1.3.1 Samarbeid og rutinebeskrivelse

Dyrekrimgruppen og krimteamet utarbeider i fellesskap og ved hjelp av tilstrekkelige administrative og faglige ressurser samarbeidsrutiner som skal beskrive samarbeid, kontaktpunkt og kompetansehevende tiltak. Avtalen må beskrive både samarbeidet som skal forgå på generelt grunnlag og ved behandling av enkeltsaker. Den bør derfor for det første inneholde en beskrivelse av hvilke forpliktelser aktørene gjør seg for å gjennomføre for eksempel jevnlig samlinger/seminar/konferanser, utarbeidelse av informasjonsmaterieil til publikum, planlegging av kampanjer etc. Den bør for det andre inneholde en hensiktsmessig beskrivelse av hvordan aktørene skal forholde seg på enkeltsaksnivå, fra anmeldelse vurderes til saken er avgjort ved henleggelse eller rettsbehandling. Rutinene må jevnlig oppdateres og til enhver tid være godt kjent ut i egen organisasjon.

1.3.2 Politiets dyrekrimgruppe

Politiet vil opprett en dyrekrimgruppe bestående av miljøkoordinator, en fast påtalejurist og en fast etterforsker. Dyrekrimgruppen vil ha overgripende faglig ansvar og oppgaver for hele distriktet. Dyrekrimgruppen skal ha koordinerings-, bistands- og hovedansvar for etterforskning og iretteføring av saker som omhandler overtredelse av dyrevelferdsloven, hundeloven og annet relevant regelverk der det opprettes saker for brudd på dyrevelferdsloven i tillegg.

Det skal utarbeides en intern instruks i politiet for nærmere å beskrive og formalisere gruppens oppgaver, ansvar og myndighet, herunder hvilke saker i tillegg til dyrevelferdsloven og hundeloven som skal tilfalle gruppen. Instruksen bør også beskrive rutiner for samarbeid og oppgavefordeling mellom dyrekrimgruppen og de geografiske driftsenhetene i Sør-Trøndelag politidistrikt.

1.3.3 Miljøkoordinator

I tråd med både overordnede føringer fra Politidirektoratet og Riksadvokaten samt politiske signaler vil miljøkoordinatoren ha en sentral rolle i dyrekrimgruppen. Miljøkoordinator har varierte arbeidsoppgaver. På overordnet nivå skal han pr. i dag delta i planprosesser, arrangere tverrfaglige miljøforum og ha kontakt med andre etater, være faglig rådgiver i større og eller prinsipielle saker og helst delta i etterforskningen av utvalgte saker og sørge for at det til enhver tid foreligger grundige trusselvurderinger i form av ajourførte miljøanalyser samtidig som han har ansvar for miljørelatert etterretning. Miljøkoordinator har derfor et stort nettverk og deltar på kurs og konferanser på ulike arenaer der han får kunnskap som naturlig bør deles med dyrekrimgruppen i politidistriktet. Miljøkoordinatoren vil også bidra til å styrke kompetansen i regionene gjennom miljøkontaktordningen. Miljøkontaktene ute i distriktet skal fungere som miljøkoordinators forlengede arm i form av kompetanse ute i distriktet. Miljøkoordinator har forøvrig rådgiverfunksjon på sitt fagfelt opp mot politimesteren i distriktet.

Dyrevelferdssakene vil ofte bli etterforsket lokalt i samarbeid med påtalejurist, dyrekrimgruppens etterforsker og miljøkoordinator. Miljøkoordinatorens deltakelse i gruppen anses hensiktsmessig for alle parter da det vil sikre god dialog både oppover og nedover i egen organisasjon samtidig som han vil være et naturlig kontaktpunkt for både Mattilsynets krimteam og andre aktører og etater. Dette vil bidra til en ensartet informasjonsutveksling og god struktur på informasjonsflyten.

Miljøkoordinatorrollen bør utvikles i tråd med Politidirektoratets anbefalinger i evalueringen av miljøkoordinatorrollen, styrkes og ideelt sett gis full stillingsandel med et tilfredstillende nettverk av miljøkontakter.

1.3.4 Påtalejurist, etterforsker og sakstilfang

Som tidligere beskrevet tilfaller saker vedrørende brudd på dyrevelferdsloven pr i dag felles påtaleseksjon. Dette gjelder også saker om brudd på hundeloven og en rekke andre særlover som bør ses i sammenheng med dyrevelferdsloven. For øvrig gjelder sistnevnte også en god del regelverk som pr. i dag tilfaller økonomi, miljø- og IKT-seksjonen.

I Politidirektoratets rundskriv 2008/008 om miljøkriminalitet er det anbefalt at saker som omhandler dyrevelferdsloven faller inn under porteføljen til påtalejuristen med særlig ansvar for miljøkriminalitet. Av Riksadvokatens rundskriv nr: 1/2014 pekes det på viktigheten av å ha øko-team med rom for spesialisering og kompetansebygging og at en forutsetning for gode

resultater er at disse medarbeiderne i utgangspunktet skjermes mot andre arbeidsoppgaver og at teamene samlokaliseres. Dette er ytterligere understreket i brevet "Kriminalitet mot dyrevelferd" fra Politidirektoratet av 14. mars 2014.

Sør-Trøndelag politidistrikt er ikke uenig i at dette kan være en hensiktsmessig måte å organisere saksfordelig og saksansvar på. Den formelle organiseringen anses uansett ikke avgjørende for gjennomføringen eller resultatet av pilotprosjektet. I prosjektet er det langt mer avgjørende for måloppnåelse at det tilføres en dedikert påtalejurist og en dedikert etterforsker med høy kompetanse på fagfeltet og med tilstrekkelig kapasitet til å kunne prioritere dette arbeidet i tilstrekkelig grad. Hvor og hvordan distriktet organiserer dyrekrimgruppen og dens sakstilfang vil naturlig måtte avklares ved utarbeidelse av gruppens instruks, samtidig som dette også må påregnes å bli diskutert ved den framtidige omorganiseringen av politiet.

1.3.5 Mattilsynets krimteam

Mattilsynet vil opprette et krimteam bestående av dedikerte personer som har høy kompetanse på straffesaker. Dette bør være personer som i tillegg har kompetanse på dyre- og fiskevelferd, både tilsynsfaglig og juridisk. Personene må kunne prioritere løpende og faste møtepunkter med politiet, samt kompetanseheving på området. Disse personene må også være resurspersoner for de øvrige ansatte i Mattilsynet innen sin region.

For å kunne oppnå en tilstrekkelig prioritering og nødvendig kompetanse til dette arbeidet, stipulerer Mattilsynet at de vil ha et ressursbehov i regionen tilsvarende to stillinger i tillegg til løpende drift av krimteamet.

1.3.6 Media og kommunikasjon

Ved opprettelse av politiets dyrekrimgruppe og Mattilsynets krimteam må det utformes retningslinjer og rutiner for mediehandling i denne type enkeltsaker. Der både politi og Mattilsyn er involvert er det viktig at informasjon til publikum og media er koordinert. For å lykkes med dette må det opprettes dialog ved saker som er av offentlig interesse, mellom kontaktpunkt i politiet og Mattilsynet. Ved stor interesse bør det utarbeides en felles budskapsplattform. I slike saker er det viktig at det avklares hvem som uttaler seg om hva, og at det opprettholdes dialog mellom etatene.

For å formidle den informasjonen som er ønskelig, og profilere det arbeidet som gjøres ut til publikum, vil det være naturlig at begge etater publiserer informasjon på egen nettside, bruker sosiale medier aktivt, offentliggjør saker for pressen blant annet ved bruk av pressemeldinger der vi mener saken har allmenn interesse og for eksempel arrangerer frokostseminar.

Både med tanke på kompetanseheving og forebyggende arbeid bør det inviteres bredt, både i egne organisasjoner, blant interesseorganisasjoner og presse, til det jevnlig/årlige seminaret som dyrekrimgruppen/krimteamet skal arrangere. Politi og Mattilsyn bør også selv delta på andre relevante arrangement.

Videre anses det hensiktsmessig å oppfordre til større bruk av "varslingsknappen", en elektronisk bekymringsmelding der publikum kan varsle om saker, både ved navn og anonymt. Denne er å finne på Mattilsynets internettsider og brukes i stor grad, men kan i større grad brukes av offentlige etater som helsepersonell, rådgivere i landbruket osv.

Det er viktig å få formidlet informasjon om godt dyrehold til publikum, som for eksempel informasjon om akseptabelt hundehold, hva som kan gjøres om en ikke kan ta hånd om sitt

dyr lenger osv. Mattilsynet har allerede i dag store mengder veiledningsmateriale tilgjengelig på sine nettsider. Politiet bør vurdere å produsere og tilby lignende materiale. Veiledningsinformasjon kan for øvrig spres til publikum og presse i forbindelse med at politiet og Mattilsynets gjennomfører felles aksjoner og temakampanjer (for eksempel hund i varm bil-sommerkampanje, kampanje om ulovlig import av dyr i samarbeid med tollmyndigheten osv).

For øvrig bør dyrekrimgruppen og krimteamet holde kurs eller temadager innad i egen etat slik at kompetansenivået utover i egen etat økes blant både operativt politi og tilsynspersonell hos Mattilsynet.

1.4 Forventninger til effekten av forbedret samarbeid lokalt

Det forventes at opprettelse av en dyrekrimgruppe og et krimteam med dedikerte medarbeidere med god fagkunnskap samt utarbeidelse av rutiner for samarbeid, i det store og hele vil bidra til å øke kvaliteten og omfanget av det samarbeidet som allerede foreligger pr i dag. Aktørene er av den oppfatning at dette kan bidra til å forebygge og redusere kriminalitet gjennom god kunnskap om særlige problemområder, riktig veiledning og god informasjonsutveksling med publikum.

Det forventes videre at flere brudd på dyrevelferdsloven avdekkes og anmeldes. Med dedikerte etterforskere med god fagkunnskap, oversikt over ressurser i egen organisasjon samt god innsikt i tilsynsorgans kompetanse, organisering og rutiner vil føre til at sakene blir etterforsket både bedre og mer effektivt. Dette vil bidra til et forbedret bevisbilde i straffesakene som igjen kan medføre at færre saker henlegges, flere saker avgjøres ved positive påtaleavgjørelser, og dermed bidra til at et større antall saker bringes inn for retten med den følge at strafferammen utnyttes bedre og at straffenivået heves, i tråd med lovgivers intensjon og de politiske signalene som er gitt.

I et større perspektiv er det forhåpninger om at et veletablert samarbeid der det gjennomføres systematisk, langsiktig og godt arbeid kan bidra til å minske ungdomskriminalitet samt bidra til å avdekke annen voldskriminalitet.

Ved at aktørene har naturlige kontaktpunkt hos hverandre og en lav terskel for å ta kontakt må det kunne påregnes at det i enkeltsaker opprettes kontakt på et tidligere tidspunkt enn hva som er tilfelle pr i dag. Dette kan medføre at flere saker som bør, og kan, anmeldes blir anmeldt. Det må påregnes at antall saker hos politiet øker, både ved at aktørene selv oppretter flere saker, men også ved at interesseorganisasjoner og privatpersoner i større grad anmelder forhold, da det i tiden framover må kunne antas at det settes større fokus på både fagfeltet som sådan, men også at pilotprosjektet vil få omtale og fokus i media, hos interesserorganisasjoner osv. Aktørene i pilotprosjektet ønsker å benytte den muligheten dette gir til å sette fokus på god dyrevelferd i forebyggende henseende.

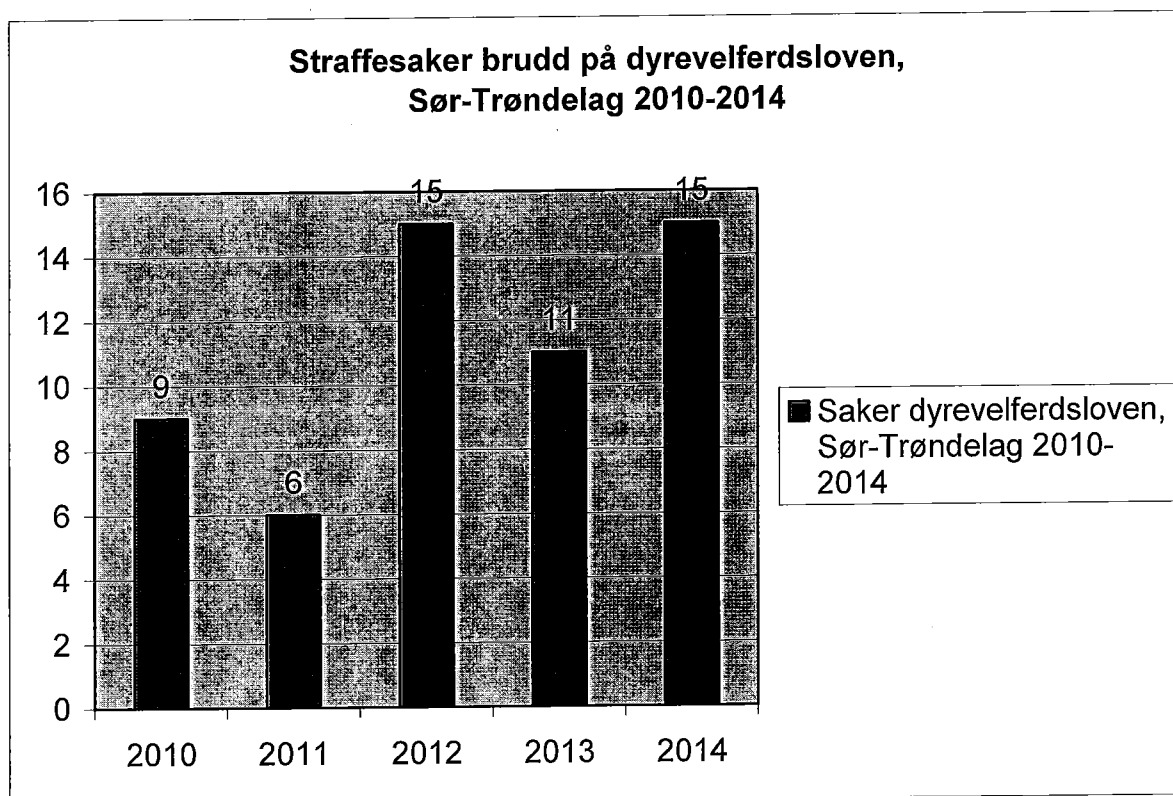
Det forventes at planlagte tiltak med dedikerte personer som skal jobbe med dette fagfeltet medfører en mer effektiv og ensartet praksis. Dette er av stor viktighet i et rettssikkerhetsperspektiv. For Mattilsynets tilsynsarbeid og påfølgende saksbehandling gjelder dette for eksempel i vurderingene av grensegangen mellom administrative pønale reaksjoner og politianmeldelse. For politiets etterforskning og politiadvokatens påtalearbeid vil det særlig gjøre seg gjeldende ved innhenting av faglige vurderinger i bevisøymed samt ved påtaleavgjørelsen og ved vurderingen av straffpåstand.

2 Saksmengde og anmeldelser

2.1 Saksmengde

For å belyse saksmengde er det lagt til grunn tall som er hentet ut fra Sør-Trøndelag politidistrikts datasystemer. Tall fra Mattilsynet er ikke tatt med da det viser seg å være vanskelig å finne tallene som samsvarer med samme geografiske område. Mattilsynet er organisert i regioner og distriktskontor/avdelinger, og en del av avdelingene har virkeområde som går på tvers av fylkesgrensene. Tallene fra politiet forutsettes å være riktige og anses derfor som tilstrekkelig grunnlag.

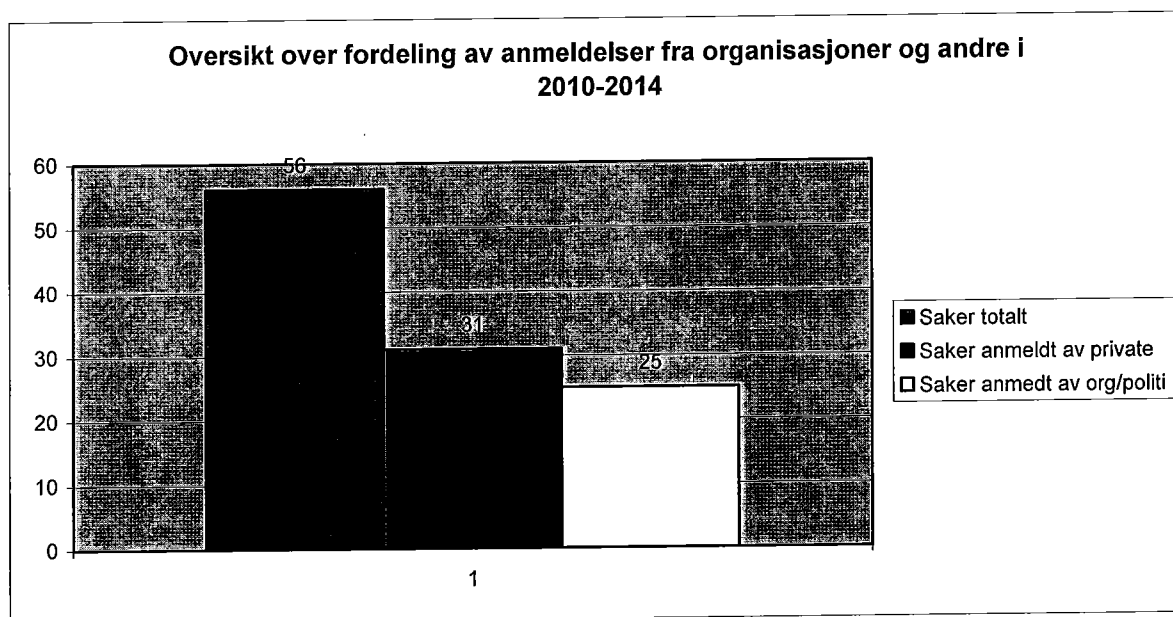
I Sør-Trøndelag politidistrikt har det i gjennomsnitt blitt registrert i underkant av 12 anmeldte overtredelser av dyrevelferdsloven årlig. Tallene kan fremstå som relativt lave. Til dette må det tilføyes noen bemerkninger da dette tallet ikke nødvendigvis gir et riktig bilde av saksmengden på dyrevelferdsfeltet som sådan. Dette konkrete tallet er de saker som i systemet er kodet som brudd på dyrevelferdsloven. Dersom en sak registres som brudd på annen lovhemmel, for eksempel innførsel av eksotiske dyr, og dette forholdet i tillegg må anses som brudd på dyrevelferdsloven oppretter politiet i alt for liten grad vedleggssaker som kodes som brudd på dyrevelferdsloven. Det må derfor antas at det både kan være noe tilfeldig om en sak blir kodet og registrert som brudd på dyrevelferdsloven eller annen lovgivning og dermed får en annen kode, og om det i tillegg opprettes sak for brudd på dyrevelferdsloven der forholdet i utgangspunktet er registrert som brudd på annet lovverk. Statistikken må uansett leses og forstås med dette aspektet i minne, da dette medfører at statistikken ikke fanger opp alle tilfeller der sakene faktisk dreier seg om dyrevelferd også.

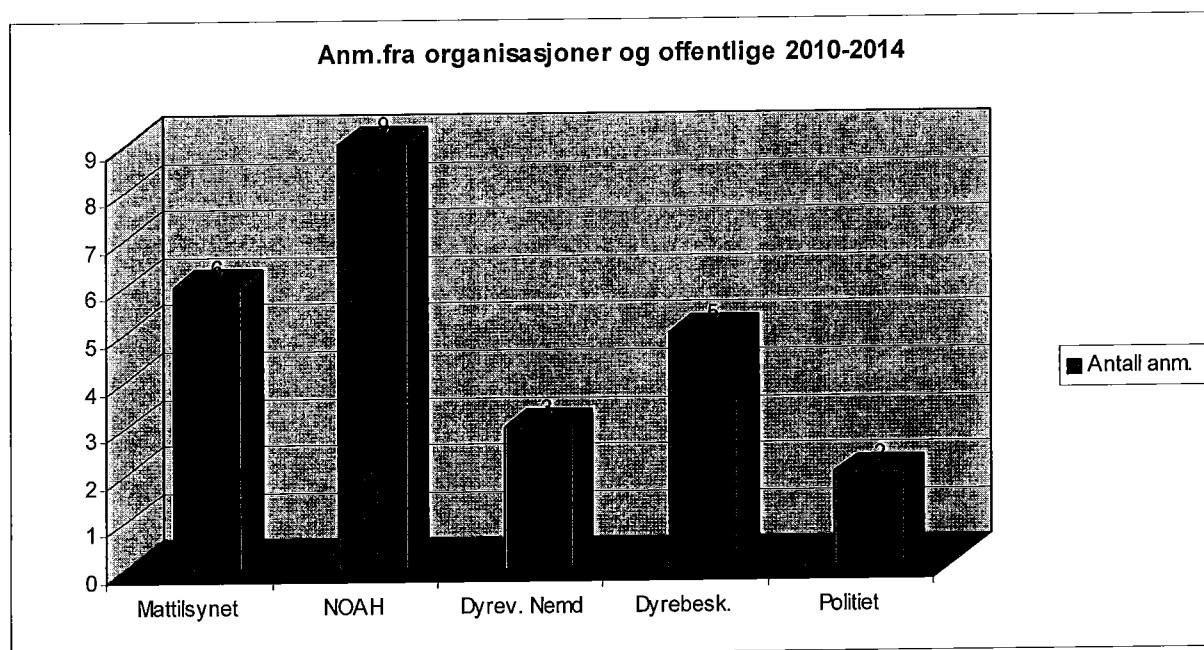
Oversikten over viser saker som er kodet som brudd på dyrevelferdsloven i Sør-Trøndelag politidistrikt i perioden 2010-2014.

2.2 Anmeldelser

Straffesaker opprettes ved at forhold blir anmeldt. Saker som gjelder brudd på dyrevelferdsloven oppstår hovedsakelig enten ved at politiet selv oppretter sak, for eksempel etter at det er meldt om en hendelse som politiet rykker ut i forbindelse med, at Mattilsynet anmelder et forhold i forbindelse med tilsynsvirksomhet, at interesseorganisasjoner anmelder et forhold de er gjort kjent med, gjerne saker som er omhandlet i media, eller at privatpersoner innleverer anmeldelse til politiet.

Oversikten over viser fordelingen av hvem som står som anmelder på totalt 56 sakene som er anmeldt i perioden 2010-2014.

Oversikten viser hvilke organisasjoner og offentlige aktører som har anmeldt saker for brudd på dyrevelferdsloven.

2.2.1 Saker anmeldt av Mattilsynet

Av saker som Mattilsynet anmelder, er de fleste grove brudd på regelverket vedrørende produksjonsdyr. Ofte er dette saker hvor dyrenes lidelse har pågått over lengre tid, og hvor årsaken er manglende evne og/eller vilje hos dyreeier til å ta vare på dyrene sine. Begrepet alvorlig vanskjøtsel (dyretragedie) benyttes der det forekommer unødig påkjenning og belastninger som følge av vanstell eller mishandling som fører til at dyr utsettes for store lidelser og/eller dør eller må avlives som følge av dette. Eksempler kan være manglende tilsyn/mangelfull føring og tilgang på drikkevann, tilsyn og stell, samt behandling ved sykdom. Et annet eksempel er forsettlig mishandling/vold mot dyr (sadisme).

Noen av disse sakene oppdages via ordinært tilsyn, men Mattilsynet er avhengig av tips fra publikum for å avdekke mange av disse tilfellene. Når slike saker avdekkes er det viktig at aktørene samarbeider tett fra saken oppdages til saken er påtalemessig avgjort. Den allmennpreventive effekten av at slike lovbrudd blir anmeldt og straffet er også avhengig av at slike saker kommuniseres til allmennheten via media.

I andre halvdel av 2013 ble 52 tilfeller av dyretragedier registrert som alvorlig vanskjøtsel på landsbasis.

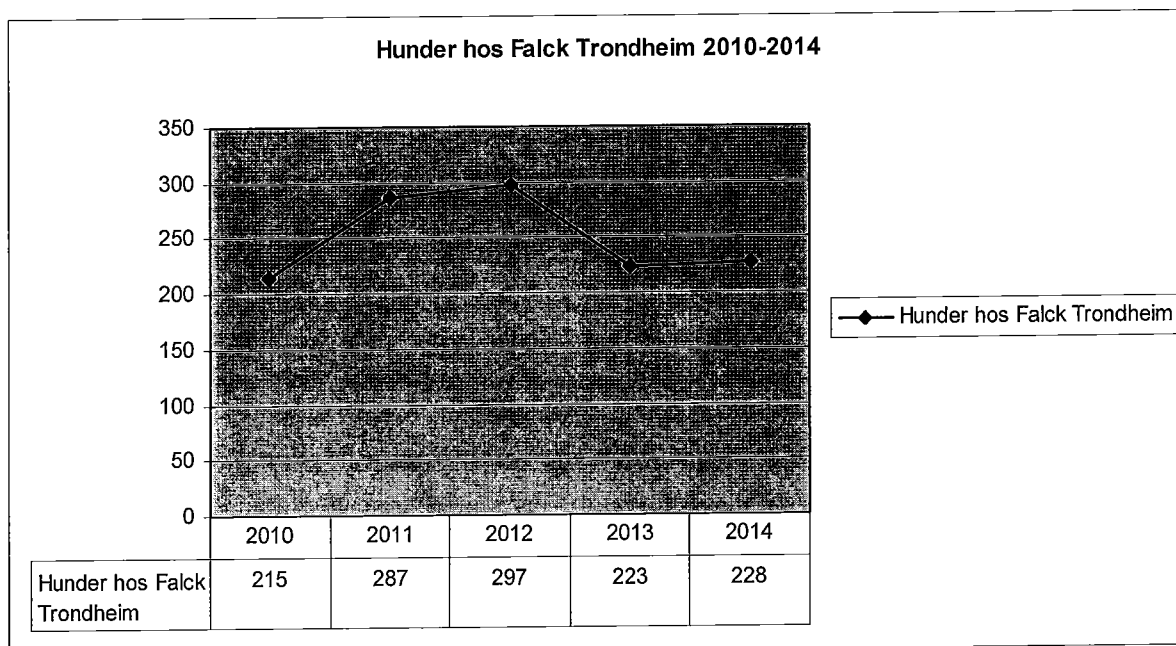
Det vises videre til saker vedrørende fiskevelferd. I saker som gjelder brudd på matloven eller akvakulturloven i oppdrettsanlegg vil det ofte også foreligge brudd på dyrevelferdsloven. Dette er ofte snakk om store saker med enorme mengder fisk involvert. Heller ikke i disse sakene har det vært praksis å registrere saker for brudd på dyrevelferdsloven i tillegg. Det er ønskelig at det gjennom pilotprosjektet også settes fokus på fiskehelse, og at det også her kan og bør opprettes straffesak for brudd på dyrevelferdsloven.

Sist vises det til saker vedrørende veterinærer. Veterinærer er underlagt lov om dyrehelsepersonell. Mattilsynet har administrative pønale sanksjoner for brudd på dyrehelsepersonelloven. Forsettlige eller uaktsomme overtredelser av denne loven skal anmeldes og følge straffesporet. Straffebestemmelsen gjelder også personer som ikke er dyrehelsepersonell i den grad de har gjort noe som bare veterinærer eller fiskehelsebiologer kan gjøre, jf. dyrehelsepersonelloven § 16 og § 18. Det er viktig at aktørene fremover etablerer godt samarbeid for å sette fokus også på disse sakene, som forventes å kunne øke i omfang.

2.2.2 Saker anmeldt av politiet

Politiet har anmeldt to saker på fem år. Det er god grunn til å tro at politiet har vært i befatning med langt flere saker og hendelser der det kunne og burde vært opprettet sak for brudd på dyrevelferdsloven, enten som eneste sak eller i tillegg til allerede opprettet sak. Dette begrunnes med flere eksempler. For det første med antall hunder Falck redningstjeneste i Trondheim har tatt vare på etter anmodning fra politiet, og bakgrunnen for at politiet tar kontakt med Falck. For det andre med det relativt store antall saker som er opprettet på bakgrunn av farefullt hundehold etter hundeloven og for det tredje saker vedrørende fiskevelferd.

Først vises det til statistikk innhentet fra Falck redningstjeneste;

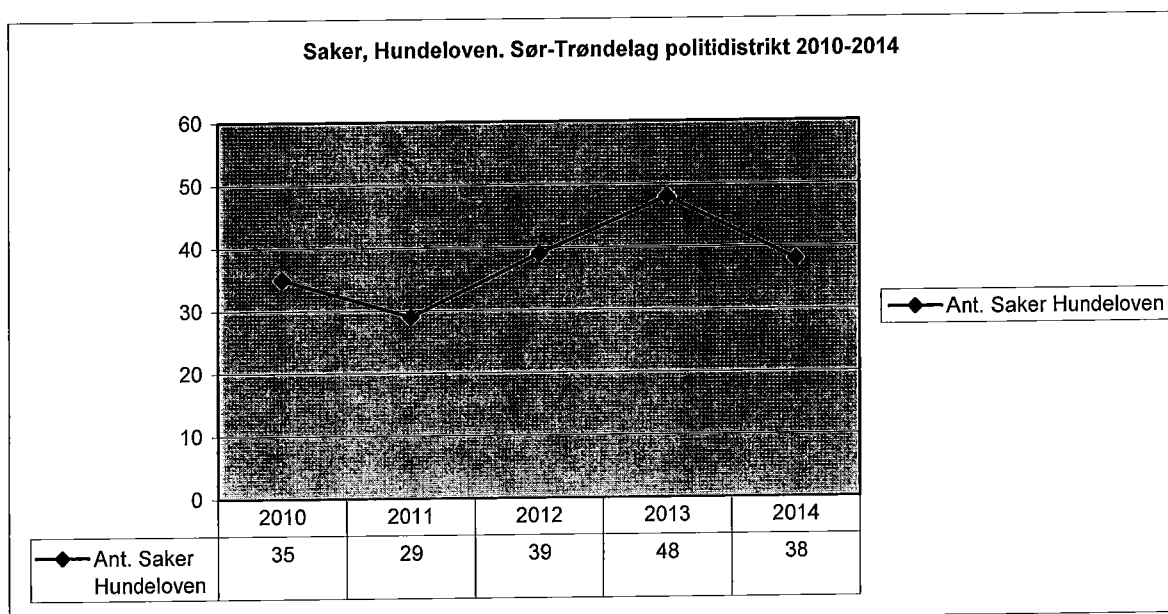
Oversikt over hunder oppbevart hos Falck redningstjeneste i Trondheim i perioden 2010 – 2014.

Totalt tok Falck vare på 1250 hunder i perioden 2010-2014. Falck opplyser at ca 70 % av hundene som er i deres forvaring er der på bakgrunn av henvendelser fra privatpersoner som ringer direkte til Falck. Videre opplyses det at de resterende 30 % av hundene, 375 hunder til sammen på 5 år, ble oppbevart hos Falck etter anmodning fra Sør-Trøndelag politidistrikt.

Det er ikke grunn til å tro at det i flesteparten av tilfellene politiet kontakter Falck kunne vært opprettet straffesak for brudd på dyrevelferdsloven. Dette begrunnes med at bakgrunnen for at politiet kontakter Falck svært ofte er at en privatperson har funnet en hund som han eller hun har tatt vare på, men kontakter politiet da det er ønskelig at hunden blir ivaretatt av andre. Politiet kontakter da Falck som kjører til aktuell adresse og henter hunden. I slike tilfeller har det sjelden skjedd noe straffbart som bør medføre anmeldelse etter dyrevelferdsloven.

Derimot skjer det relativt ofte at politiet kontakter Falck for avhenting og oppbevaring av hunden på bakgrunn av at det i en straffesak er pågrepet en person som er i besittelse av en hund. I et ukjent antall tilfeller av disse sakene er det grunn til å anta at dyret ikke lever under tilfredstilende omstendigheter, og at det også bør vurderes om det skal opprettes sak for brudd på dyrevelferdsloven. Eksempelvis er det ikke uvanlig at det i sak hvor politiet avdekker vinningsforhold og grove brudd på narkotikalogvgivningen foretas ransaking i boliger der hund holdes. I disse tilfellene bør det vurderes om hunden holdes på en dyrevelferdsmessig forsvarlig måte, om den innehar et tilstrekkelig godt levemiljø og er sikret tilstrekkelig tilsyn og stell. Det foreligger gode grunner for å anta at det burde vært opprettet et vesentlig større antall saker for brudd på dyrevelferdsloven i tillegg til de sakene som var utgangspunktet for ransakingen, enn det realiteten er i dag.

Videre vises det til statistikk vedrørende opprettede straffesaker for brudd på hundeloven;

I perioden 2010-2014 var det totalt 189 anmeldte saker for brudd på hundeloven. Saker kodet som brudd på hundeloven er relevant av den grunn at det også i denne saksporteføljen foreligger gode grunner for å anta at det burde vært opprettet et vesentlig større antall saker for brudd på dyrevelferdsloven i tillegg.

2.2.3 Forventninger til aktørene

Den beskrevne situasjonen, der det sjelden opprettes saker også for brudd på dyrevelferdsloven der politi og Mattilsyn er klar over at slike brudd foreligger, må bedres. Det dyrevelferdsmessige aspektet må søkes ivaretatt i alle saker der dette er av relevans. Ved opprettelse av en dyrekrimgruppe i politiet og et krimteam i Mattilsynet forventes det som følge av økt fokus innad i begge etater en betydelig økning i antall anmeldelser, der sakene i utgangspunktet oppsto som følge av andre lovbrudd. For å få en ensartet praksis og et særskilt fokus på nettopp denne problemstillingen anses det som hensiktsmessig at dyrekrimgruppen også får ansvaret for saker som gjelder brudd på lover som bør ses i sammenheng med dyrevelferdsloven, herunder hundeloven. Det vil være naturlig å vurdere og avgjøre gruppens ansvarsområde i forbindelse med den interne instruks som skal utarbeides for politiets dyrekrimgruppe.

2.3 Det dyrevelferdsmessige perspektiv i et forebyggende aspekt

Avdekking og anmeldelse av dyrevelferdssaker må ses i sammenheng med forebygging av vold. Der barn og unge plager/utøver vold mot dyr må både politi og Mattilsyn være seg dette aspektet bevisste.

Forskning viser også at der barn og unge som utøver vold mot dyr fanges opp kan man potensielt avverge at volden utvikler seg, da det er gode grunner for å anta at en relativt stor andel av de som utfører visse typer voldshandlinger mot dyr i ung alder senere kan utvikle dette til å utøve vold mot mennesker og da gjerne vold i nære relasjoner.

Videre er det interessant å merke seg at barn som utøver vold mot dyr ofte er selv utsatt for vold eller omsorgssvikt. Avdekkes slike saker kan derfor både dyr, barn og fremtidige voksenpartnere skånes for ytterligere vold. Dette fordrer at sakene ses i et helhetlig perspektiv av kompetente folk med tilstrekkelige ressurser som kan sørge for at riktige etater blir koblet

inn, det være seg både Mattilsyns samt eventuelt barnevern, forebyggende avdeling hos politiet osv.

Der politiet i utgangspunktet er ute på oppdrag av annen grunn som for eksempel vold i nære relasjoner kan også det dyrevelferdsmessige perspektivet gjøre seg gjeldende.

Der voksenpersoner som utøver vold i nære relasjoner beskriver prosjektet

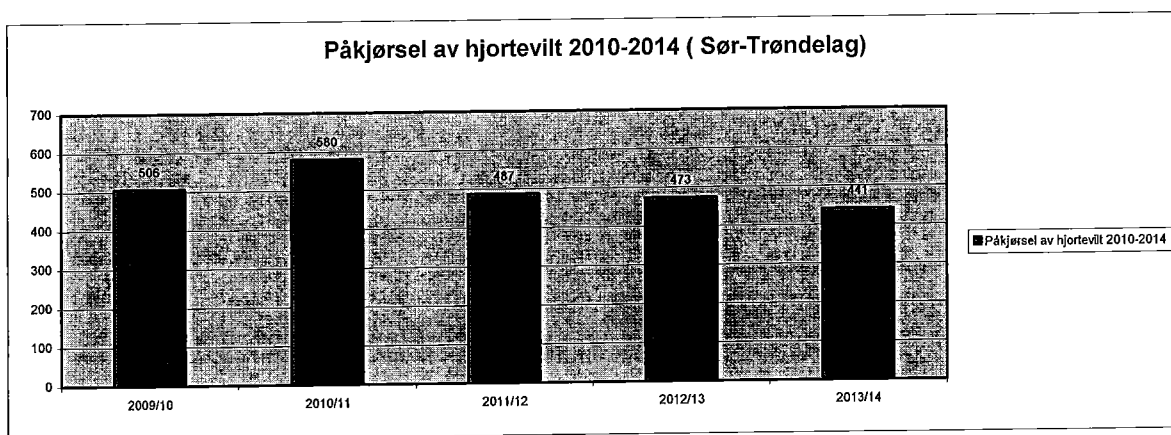
”Kvinnemishandling og dyremishandling: To sider av samme sak?” samt annen litteratur og forskning at det da også gjerne utøves vold mot dyr/brudd på dyrevelferdsloven der det er snakk om hjem med kjæledyr eller produksjonsdyr. I tillegg til det opplagte dyrevelferdsperspektivet så er det interessant å merke seg at den voldsutsatte gjerne kvier seg for å gå fra voldsutøver på grunn av frykt for at kjæledyr eller husdyr skal lide ytterligere om det må forlates alene sammen med voldsutøver. Denne benytter gjerne vold eller trussel om vold mot dyret som et virkemiddel i regimet. Dette (i tillegg til alle de andre mer åpenbare grunnene) gjør det vanskelig for den voldsutsatte å forlate voldsutøveren. Dersom politiet har dyrevelferdsperspektivet langt fremme i bevisstheten også når de er ute på eksempel på familievoldssaker kan dyrevelferdssaker avdekkes. Samtidig kan det bidra til at den voldsutsatte greier å forlate voldsutøver dersom riktige etater, være seg Mattilsynet, veterinær eller kommune blir koblet inn og den voldsutsatte får en visshet om at dyr blir ivaretatt på en betryggende måte.

Det bemerkes for øvrig at den svenske djurskyddspolisen fremhever forebygging av vold i nære relasjoner samt vold mot barn i beskrivelse av bakgrunnen for, og formålet med deres arbeid med dyr, i tillegg til det dyrevelferdsmessige perspektivet.

En dyrekrimgruppe og et krimteam med tett samarbeid vil kunne ha et slikt forebyggende fokus i sitt arbeide i langt større grad enn dette har vært gjort fram til i dag. Dyrekrimgruppen må forsøke å innarbeide en holdning ute blant de operative om at det dyrevelferdsmessige må ses i sammenheng med politiets primæroppgaver; forebygging, avdekking og bekjempelse av kriminalitet.

2.4 Påkjørsler av vilt og husdyr

Selv om påkjørsel av vilt og husdyr ikke vanligvis fører til opprettelse av straffesak er dette et område som åpenbart har et dyrevelferdsmessig aspekt, og som også potensielt kan føre til opprettelse av straffesak. Politiet er i befatning med et stort antall slike saker og bruker en god del ressurser på dette. På denne bakgrunn velger aktørene å gjøre noen bemerkninger i dette henseende.

Politiet mottar flere telefoner pr. døgn om påkjørsel av dyr på veg og jernbane. 2487 hjortevilt ble påkjørt på veier og jernbane i Sør-Trøndelag i perioden 2010-2014. Det vil si ca 1,5 påkjørsel hver dag hele året i perioden 2010-2014. Fugler, rev, hare, mink, oter, ørn og andre omfattes ikke av disse tallene.

Bilisten eller Jernbaneverket er ansvarlig for å melde fra om påkjørselen til politiet eller kommunal viltmyndighet. Når politiet mottar melding settes melder i kontakt med kommunal ettersøksjeger som vurderer hendelsen og om han skal rykke ut eller avvente.

En av utfordringene med denne ordningen er at det er ulik praksis i kommunen på hvilken måte de ivaretar sitt ansvar for å ha en beredskap for rykke ut, spore opp og avlive eventuelt skadde dyr som elg, hjort og rådyr. Enkelte kommuner har en praksis hvor de ikke rykker ut på "ikke matnyttig vilt" som grevling og rev selv om disse for eksempel ligger i vegkanten med brukket rygg.

Sør-Trøndelag politistrikt har hatt møte med alle kommunene for å få en god og ensartet praksis på dette feltet i hele fylket. Utfordringen for mange kommuner synes å være at beredskapen i ettersøksgruppen finansieres av omsatt kjøtt som følge av påkjørsler, og av små midler fra det kommunale viltfondet.

For tamme dyr som sau, katt, ku, hund m.m. er det den kommunale veterinærvakta som har ansvaret for diagnostisering og vurdering av påkjørsel, samt ansvar for avliving hvis det er påkrevd jfr. dyrehelsepersonellloven. Politiets erfaring med veterinærvaktordningen er meget varierende rundt om i fylket og kun et fåtall av kommunene anses å ha en tilfredstillende ordning. I de tilfellene der veterinærvaktordningen ikke fungerer tilfredstillende kompenseres dette med at politiet må varsle kommunale ettersøksjegere som rykker ut og tar en vurdering av dyrets skader og nødvendige tiltak som avliving eller annet tiltak. Dette er pr i dag en ordning som ikke fungerer etter intensjonene, der politiet må bruke unødig lang tid på å få tak i rette vedkommende for å vurdere dyrets tilstand, medfører lengre lidelse for påkjørte dyr enn det som er nødvendig.

Det foreligger et stort forbedringspotensial på dette området. Det hadde vært ønskelig med en ordning med enten et telefonnummer til en sentral veterinærvakt som har oversikt over vakthavende veterinær i den enkelte kommune, alternativt ei varslingsliste på linje med ettersøksjegerne i regi av kommunen, eller at kommunene hadde en kontaktperson for alt som har med påkjørsel av dyr, dyrehelse m.m. å gjøre. Videre er politiet av den oppfatning at det bør vurderes hvordan de kommunale ettersøkslagene finansieres og eventuelt foreta nødvendige endringer slik at alt trafikkskadd vilt får samme bistand uavhengig av kjøttverdi.

De ovennevnte synspunktene kan få større gjennomslagskraft og bidra til å bedre dyrevelferden dersom dyrekrimgruppen og krimteamet samlet fremmer disse i relevante fora og jobber for å inngå gode avtaler med kommunene.

Der det avdekkes forsettlige eller uaktsomme brudd på hjelpeplikten som foreligger etter dyrehelsepersonelloven skal aktørene i samarbeid vurdere om forholdene skal anmeldes, eller om det skal brukes administrative pønale sanksjoner.

2.5 Samarbeid mellom Mattilsyn, politi og påtale ved vurdering av anmeldelse

Både omfang av, og tidspunkt for når samarbeid mellom aktørene initieres har variert fra sak til sak. Kontakt mellom etatene har ofte vært initiert på et så sent tidspunkt at bevisbildet i en

eventuell straffesak ikke har blitt så godt som det kunne blitt dersom samarbeidet har vært initiert på et tidligere tidspunkt.

I mange tilfeller der det foreligger straffbare brudd på dyrevelferdsloven har Mattilsynet valgt å ilegge aktivitetsforbud etter dyrevelferdsloven § 33 eller overtredelsesgebyr etter dyrevelferdsloven § 34. Når dette gjøres uten at det straffbare forholdet anmeldes kan det skyldes at det går raskere, medfører mindre arbeid, at det foreligger en forventning om at saken uansett henlegges av politiet, eller at det føles "omsorg" for tilsynsobjektet, etc.

Overtredelsesgebyr regnes som straff i henhold til menneskerettsloven. I tillegg gjelder det et forbud mot dobbeltstraff. Dette innebærer at overtredelsesgebyr ikke skal ilegges dersom forholdet anses så grovt at det anmeldes til politiet, samtidig som at forholdet ikke skal anmeldes dersom det ilegges et overtredelsesgebyr. Hovedhensynene bak å benytte overtredelsesgebyr er å fremme god dyrevelferd og bidra til respekt for dyrevelferdsregelverket uten å belaste rettsapparatet.

Aktivitetsforbud er ikke straff, og bruk av dette virkemidlet er derfor ikke til hinder for en samtidig anmeldelse. Aktivitetsforbud skal utelukkende begrunnes ut fra sannsynligheten for at regelverket følges når dyreholdet gjenopptas. Varigheten skal ikke begrunnes ut fra tidligere overtredelsers alvorlige karakter eller graden av utvist skyld.

Anmeldelse og straff har større allmennpreventiv effekt enn den administrative sanksjonen forvaltningen kan ilegge. Ved å innføre gode samarbeidsrutiner for aktørene vil det lettere kunne avklares om politiet mener saken bør anmeldes og eventuelt hvilke bevis som er nødvendig/bør vektlegges/sikres. Der Mattilsynet forfølger det administrative sporet vil også det strafferettslige sporet i økt grad kunne forfølges parallelt. Dette vil kunne bidra til at langt flere saker blir anmeldt av Mattilsynet til politiet.

Det er ønskelig at sakene som angår dyrevelferd får tilstrekkelig prioritet hos både Mattilsynet og politiet slik at sakene for det første blir anmeldt, for det andre etterforsket godt og effektivt og for det tredje påtalemessig avgjort og irrettført så raskt og godt som mulig.

For å øke straffenivå må også andre enn de aller mest alvorlige sakene anmeldes. Det må prøves flere saker av ulik alvorlighetsgrad for domstolen for å kunne se hvilken praksis domstolen legger seg på hva gjelder straffenivået for 1. ledd-saker, da det kan synes som at også disse skal opp på ubetinget straff i mange tilfeller. Straffbare forhold må uansett i langt større grad anmeldes fra Mattilsynet, så får politiet vurdere om en sak eventuelt skal henlegges eller bringes inn for retten.

For å bidra til å lette Mattilsynets arbeid med å inngi anmeldelser bør dyrekrimgruppen og krimteamet utforme retningslinjer for dette. Retningslinjene kan for eksempel beskrive hva som kreves av innholdet i en anmeldelse, slik at disse i første omgang er av et slikt omfang at det lar seg gjøre å anmelde saken på et tidlig tidspunkt. Skrivearbeid og dokumentering kan ikke være grunnen til at sakene blir anmeldt relativt sent, eventuelt ikke blir anmeldt i det hele tatt. En anmeldelse trenger ikke være godt gjennomarbeidet i første omgang. Det holder med en enkel anmeldelse slik at krimteamet i samarbeid med dyrekrimgruppen kan avgjøre om og hvor mye etterforskning som behøves i selve straffesaken samt hvilken dokumentasjon som vil være nødvendig fra Mattilsynet. Dette vil bidra til bedre ressursutnyttelse, kortere saksbehandlingstid hos både Mattilsynet og politiet, at flere og mer varierte saker blir

anmeldt, som igjen kan bidra til at strafferammen utnyttes bedre og at straffen for overtredelse av dyrevelferdsloven økes, med den allmennpreventive effekt dette kan ha.

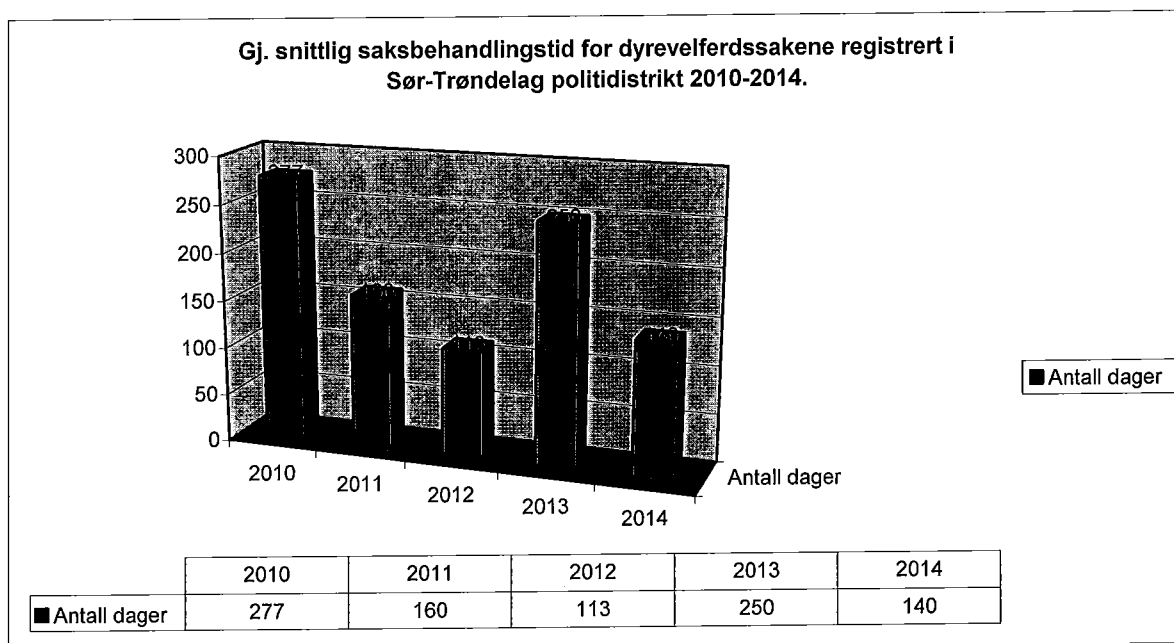
Det påregnes for øvrig at en synliggjøring av et godt samarbeid mellom Mattilsyn og politi vil medføre at både publikum og interesseorganisasjoner både tipser og i større grad anmelder straffbare forhold mot dyr.

3 Etterforskningsstadiet

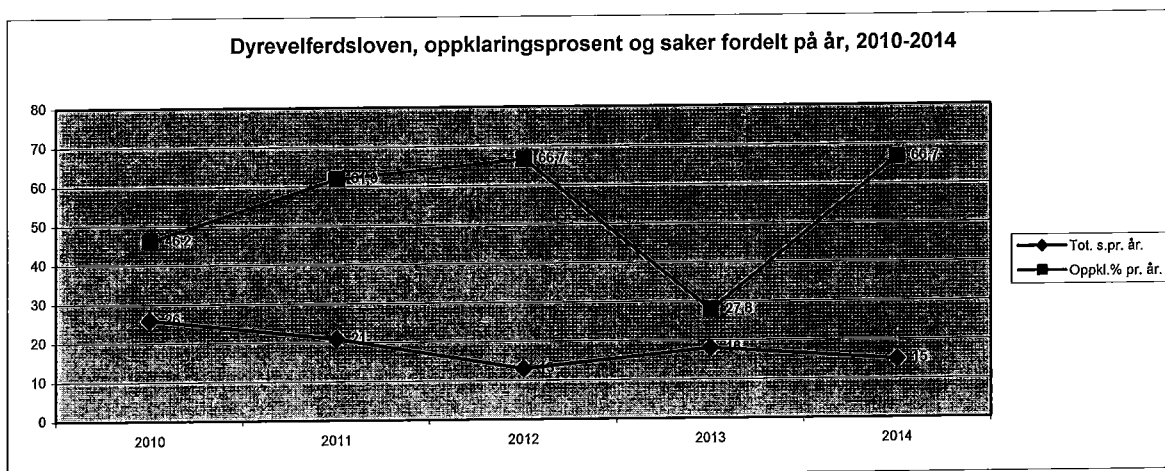
3.1 Innledende bemerkninger

Dyrekrimgruppen skal lede etterforskningen og sørge for at denne gjennomføres på en god måte. Det skal samarbeides tett med både miljøkontaktene og de lokale etterforskerne. Nødvendige planer og dokument skal utarbeides, være seg arbeidssiktelse eller etterforskningsplan ved behov. Dyrekrimgruppen skal sikre fremdriften i saken og herunder fordele etterforskningsskritt i henhold til utarbeidet etterforskningsplan.

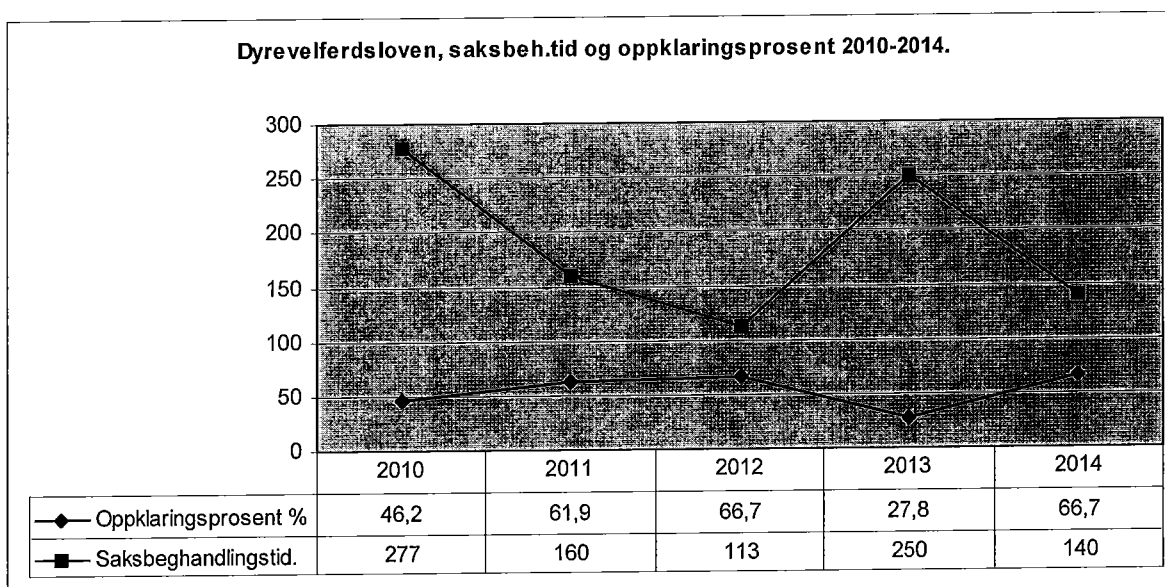
3.2 Saksbehandlingstid og oppklaringsprosent

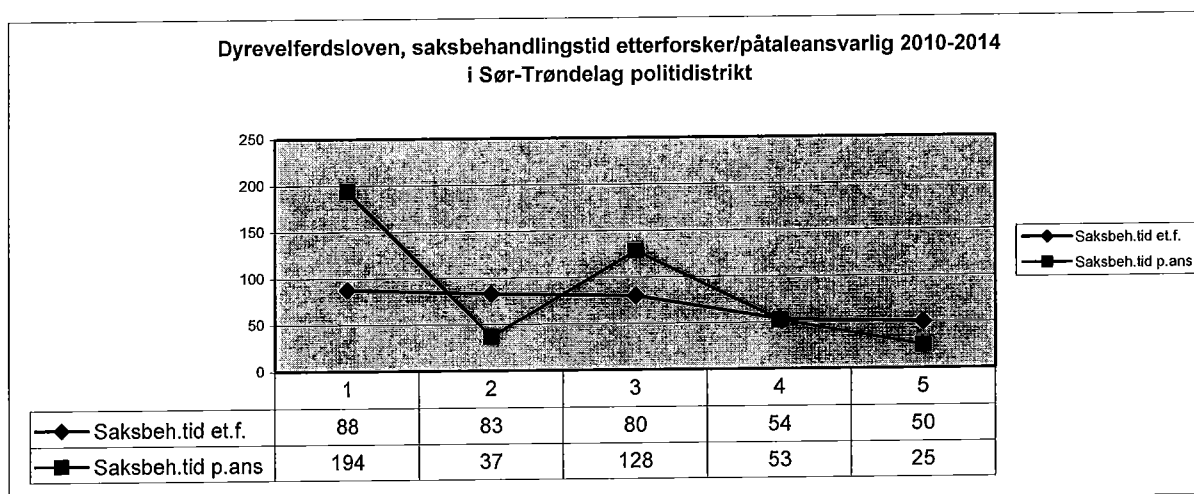
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for saker som er registrert som brudd på dyrevelferdsloven i perioden 2010-2014 var på 188 dager, et halvt år, fra saken er anmeldt til den var påtaleavgjort hos politijuristen. Det er en variasjon på fra 113 til 277 dager i perioden 2010-2014. Dette er for stor variasjon. Hva som er å anse som riktig gjennomsnittlig saksbehandlingstid er vanskelig å fastslå da variasjonen i dokumentasjonskrav og etterforskning varierer fra sak til sak.

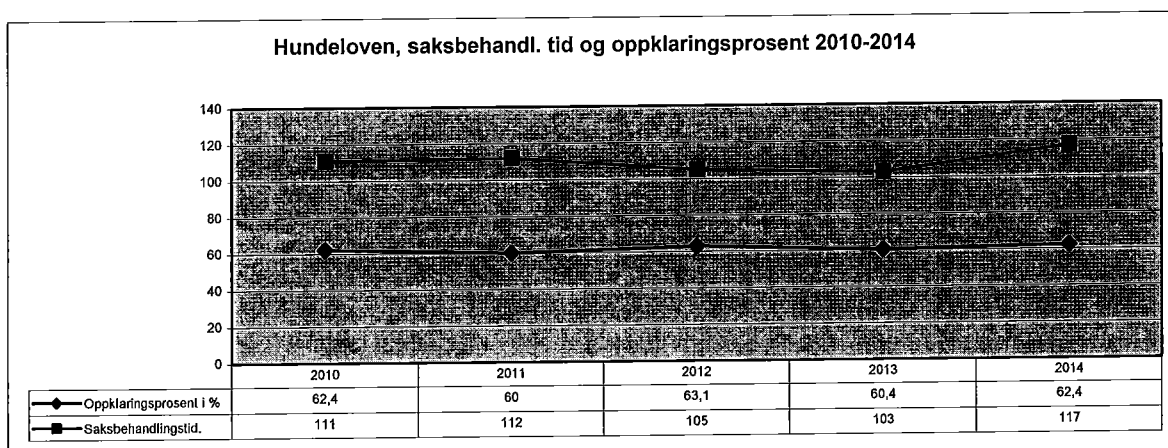
Oversikten over viser antall saker som er registrert på brudd på dyrevelferdsloven, og oppklaringsprosent i disse sakene i perioden 2010-2014.

Oversikten over viser antall oppklaringsprosent for saker som er registrert på brudd på dyrevelferdsloven, og gjennomsnittlig saksbehandlingstid i dager pr. sak i perioden 2010-2014.

Oversikten viser saksbehandlingstiden fra en sak anmeldes til den anses som ferdig etterforsket og saksbehandlingstiden fra påtaleansvarlig overtar saken til den er påtaleavgjort. (Raden benevnt som 1-4 tilsvarer 2010-2014).

Saksbehandlingstid og oppklaringsprosent for saker i hundeloven er sammenlignbart med dyrevelferdsloven. Det er også grunn til å anta at antallet etterforskere og jurister som behandler saker som angår hundeloven i stor grad er sammenfallende med det som gjelder for dyrevelferdsloven da sakene fordeles til etter samme trekkregler.

Oppklaringsprosenten innenfor saksfeltet er akseptabel sammenlignet med andre kriminalitetstyper. Dette til tross for at dyrevelferdssakene er fordelt blant et relativt stort antall etterforskere og jurister.

Dedikert etterforsker og jurist med god faglig kompetanse innenfor etterforskning og etterforskningsledelse i kombinasjon med høy kunnskap om dyrevelferd og tilstrekkelige ressurser til å prioritere sakene, vil naturlig nok bidra til at saksbehandlingstiden minsker og oppklaringsprosenten øker. Det er dog vanskelig å si med sikkerhet hva dette kan utgjøre i dager og prosenter da det er stor variasjon i kompleksiteten i sakene samtidig som det ikke foreligger noen sikre opplysninger om bakgrunnen for den saksbehandlingstiden som har vært i foregående år.

For å kunne oppnå kortere saksbehandlingstid er det for øvrig videre viktig at det strafferettslige og det administrative løpet kjøres parallelt av Mattilsynet. Dette kan medføre en lettere etterforskningssituasjon da politiet på denne måten vil komme tidlig inn i en sak.

Dyrekrimgruppen må ha som målsetning at saksbehandlingstiden er så kort at det ikke får betydning i en eventuell utmåling av straff eller i en rettslig forhandling.

3.3 Ledelse av etterforskningen

Det må internt i Sør-Trøndelag politidistrikt utarbeides rutiner for etterforskning og håndtering av saker som tilfaller dyrekrimgruppen. At alle saker fordeles til gruppen vil medføre en bedre etterforskningsledelse og en mer ensartet etterforskning som utføres med grunnlag i en høyere faglig kompetanse enn tidligere, da sakene ble spredd på svært mange aktører.

Det vil være naturlig at den interne rutinen for det første omhandler blant annet en beskrivelse av rutiner for hvordan en sak mottas og startes, både når saken oppstår i ordinær arbeidstid og når den mottas av operasjonssentralen resten av døgnet. For det andre er det naturlig å nedfelle rutiner for samarbeid og kontakt mellom påtaleansvarlig, etterforskningsleder og miljøkoordinator samt for Mattilsynets krimteam, og/eller andre aktører. For det tredje kan det være hensiktsmessig å ha rutiner for utforming av en arbeidssiktelse og etterforskningsplan, herunder avhørsplaner. For det fjerde skriftliggjøres at dyrekrimgruppen og krimteamet alltid

bør vurdere om det er behov for å møtes for å gå igjennom saken for å få belyst det dyrevelferdsfaglige aspektet på en best mulig måte, både på etterforskningsstadiet men også i forkant av rettsmøtet.

3.4 *Bruk av Mattilsynets faglige kompetanse på dyrevelferd under etterforskningen*

Politiet skal i langt større grad enn tidligere kontakte Mattilsynet for vurderinger av dyrevelferdsfaglige spørsmål, både ved straksetterforskning men også under ordinær etterforskning.

I Mattilsynets virkemiddelveileder fremgår det at Mattilsynet skal beskrive overtredelsene og konsekvensene av disse. I tillegg skal det beskrives hva lov eller forskrift stiller som krav, samt sies noe om de subjektive forholdene knyttet til overtredelsen. Dette er utfordrende for mange av inspektørene.

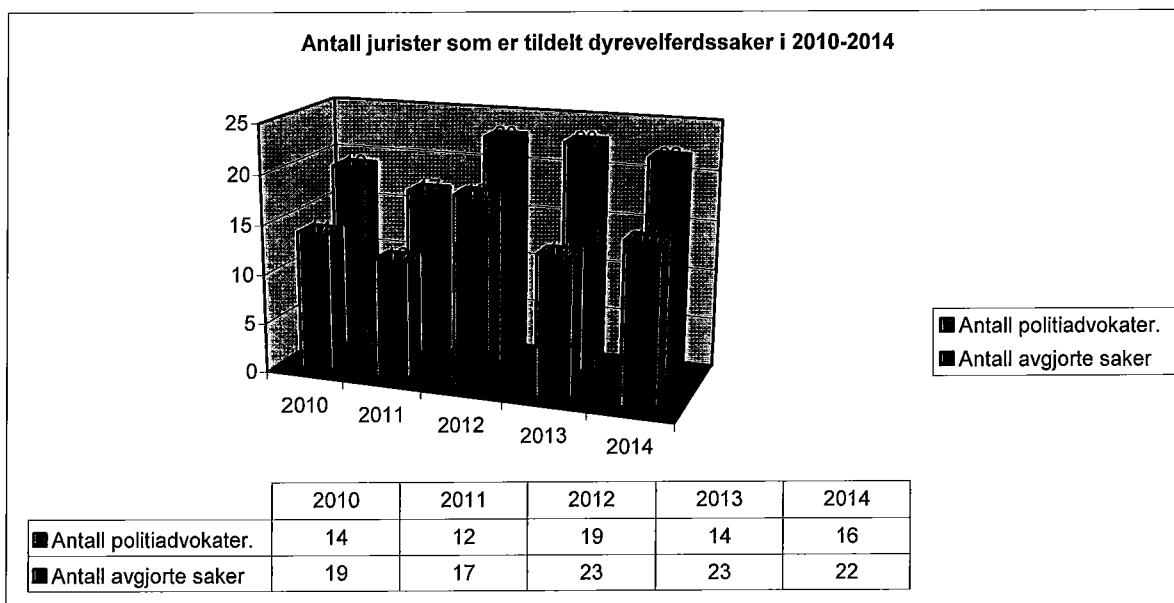
Politiet er av den oppfatning at det svært ofte foreligger omfattende og grundige beskrivelser og vurderinger i Mattilsynets anmeldelser. Disse vil dog kunne nyttiggjøres ytterligere dersom det etableres faste kontaktrutiner under etterforskningen. Videre vil et godt samarbeid og hyppig kontakt mellom aktørene bidra til at det på et tidlig tidspunkt avklares hvilke vurderinger det vil være behov for i straffesaken, samt hvor omfattende disse trenger å være. For øvrig har ikke politiet nødvendigvis behov for særlig omfattende vurderinger om lovens krav til subjektiv skyld. I anmeldelser fra Mattilsynet har politiet størst utbytte av de dyrevelferdsmessige vurderingene som gjøres i forhold til de objektive vilkårene loven oppstiller, da dette er et fagfelt Mattilsynet har større kompetanse på enn politiet.

4 Påtalearbeidet

4.1 *Innledende bemerkninger*

Juristen som er del av dyrekrimgruppen vil øke sitt kunnskaps- og kompetansenivå gjennom flere arenaer. Innad i etaten vil dette skje gjennom jevnlig dialog med miljøkoordinator og etterforskere og gjennom større mengde saksbehandling på fagfeltet. Juristen vil naturlig nok også måtte holde seg oppdatert på lovgivning og domstolens rettspraksis og ha oppdatert kunnskap om gjeldende straffnivå og utvikling. Samtidig vil det være hensiktsmessig å forsøke å skape et samarbeid med påtalejurister i andre distrikt som arbeider med samme fagfelt, og også ØKOKRIM. Videre vil faste kontaktpunkt, gode samarbeidsrutiner og kontinuerlig kompetanseutveksling av Mattilsynets erfaringer og kompetanse bli en naturlig del av påtalejuristens verktøykasse.

4.2 Saksbehandlingstid og påtaleavgjørelsen

Tabellen viser antall avgjorte dyrevelferdssaker samt det faktiske antall påtalejurister som disse sakene er fordelt på (må ikke forveksles med det totale antall påtalejurister i felles påtaleseksjon).

Avgjørelseskoder brukt i dyrevelferdssaker	2010	2011	2012	2013	2014	Totalt
Negative påtaleavgjørelser						
103 HENLAGT, INTET STRAFFBART FORHOLD BEVIST	1	1	2	1	3	8
104 HENLAGT SOM ÅPENBAR GRUNNLØS					1	1
106 HENL IKKE RIM GRUNN UNDERSØKE OM DET ER STRAFFBART FORHOLD					2	2
14 HENLAGT GRUNNET MANGEL PÅ OPPLYSNINGER OM GJERNINGSMANNEN	5	2	1	2	3	13
15 HENLAGT PÅ GRUNN AV FORELDELSE	1					1
16 AVGJORT UTENFOR STRAFFESAK	1			1	2	4
17 HENLAGT PÅ GRUNN AV MANGEL PÅ BEVIS			1			1
22 HENL IKKE RIM GR TIL Å UNDERSØKE OM DET ORELL STR.BART FORH			1			1
28 HENLAGT, INTET STRAFFBART FORHOLD BEVIST			1			1
50 HENLAGT FORDI ANMELDTES FORHOLD IKKE ER STRAFFBART			1			1
58 HENLAGT PÅ GRUNN AV BEVISETS STILLING	2	5	9	8	7	31
67 HENLAGT PÅ GRUNN AV FORELDELSE	1	1	1			3
71 HENLAGT FORDI GYLDIG PÅTALEBEGJÆRING MANGLER			1			1
72 HENLAGT FORDI PÅTALEBEGJÆRINGEN ER TRUKKET TILBAKE	1			1		2
73 PROSESSØKONOMISK PÅTALEUNNLATELSE		1	1	1		3
78 HENLAGT PÅ GRUNN AV MANGLENDE SAKSBEHANDLINGSKAPASITET				4		4
Positive påtaleavgjørelser						
40 FORELEGG	4	5	1		1	11
41 SIKTELSE (TILSTÅELES DOM)				1		1
42 TILTALEBESLUTNING	1		3	2		6
43 PÅTALEUNNLATELSE	1	1	1	1		4
Totalt	18	16	24	23	22	103

Når en sak avgjøres gis den en kode ut i fra hvordan den ble avgjort. Over er det en totaloversikt over påtaleavgjørelser, både de positive og negative, i saker som var kodet som brudd på dyrevelferdsloven i perioden 2010 til 2015.

Som det framgår av den øverste tabellen er dyrevelferdssakene tidligere fordelt på svært mange jurister, samtidig som tallene viser at det tildeles svært få saker pr. jurist av de som er tildelt slike saker.

Tabellen vedrørende påtaleavgjørelser viser at svært mange av dyrevelferdssakene resulterer i negativ påtaleavgjørelse. Av sakene som er avgjort med negativ påtaleavgjørelse viser tabellen de ulike kodene sakene er henlagt etter, og det framgår at disse sakene hovedsakelig er henlagt på bakgrunn av bevisets stilling.

Opprettelse av politiets dyrekrimgruppe med dedikert jurist og etterforsker vil bidra til at både den politifaglige- og den påtalemessige behandlingen av disse sakene vil skje på en bedre og mer effektiv måte. Dette begrunnes med at saker under gruppens ansvarsområde prioriteres og følges opp tettere ved at etterforsker og jurist i samarbeid med miljøkoordinator har tråden i hver enkelt sak og oversikt over alle tidligere og pågående saker. Deres vurderinger blir derfor foretatt på bakgrunn av god og oppdatert spesialkompetanse og kunnskap om rettspraksis og man benytter inngåtte samarbeidsavtaler med Mattilsynet og andre aktører.

Når sakene samles og fordeles til en dedikert jurist i dyrekrimgruppen vil dette naturlig nok få den følge at i tillegg til en mer effektiv behandling, så vil det også bli en mer ensartet behandling av sakene. Som tidligere beskrevet vil kompetanseheving og samarbeidsrutiner med Mattilsynet også medføre at påtaleavgjørelsen vil treffes på et bedre grunnlag og forhåpentligvis med et bedre bevisbilde. Dette gjør at det må forventes at oppklaringsprosenten går opp, samtidig som at det kan resulterer i flere positive påtaleavgjørelser.

På saksnivå vil dette bidra til at rettssikkerheten ivaretas bedre enn i dag, mens det på et mer generelt nivå kan bidra til at både politiet og Mattilsynet høster økt tiltro i befolkningen hva gjelder denne typer saker.

5 Straffenivå

5.1 Lovgivers syn

Strafferammen i dyrevelferdsloven § 37 er bøter eller fengsel inntil ett år for forsettlig eller grovt uaktsom overtredelse av bestemmelser i loven eller vedtak gitt i medhold av loven. Dersom en overtredelse må anses som grov, er strafferammen fengsel i inntil 3 år, jf. § 37 annet ledd. Bruk av strafferammen vil alltid bero på en konkret vurdering i hver enkelt sak og i tråd med gjeldende rettspraksis.

Dyrevelferdsloven trådte i kraft 1. januar 2010. Av Ot.prp. nr. 15 (2008-2009) pkt. 1.1, fremgår blant annet følgende:

"Med den nye dyrevelferdsloven ønsker departementet bl.a å presisere dyrs status og rettigheter. Bakgrunnen for lovforslaget er en betydelig utvikling i kunnskaper om dyrs evner og behov, kombinert med høye etiske mål for hvordan vi ønsker at dyr skal behandles i

samfunnet. En vesentlig premiss for loven er anerkjennelsen av at dyr har egenverdi i tillegg til å ha nytteverdi for mennesket.

Samtidig som lovforslaget angir standarder som legger til rette for god dyrevelferd i dag, skal den kunne tolkes i lys av samfunnets til enhver tid gjeldende etiske normer for dyrehold og på den måten være aktuell også i et lengre tidsperspektiv."

Departementet har i proposisjonen gitt uttrykk for at straffnivået i denne typer saker, spesielt ved grov dyremishandling, må skjerpes. Som lovgiver har Stortinget gitt tydelige signaler som påtalemyndigheten og domstolene må ta hensyn til.

5.2 Riksadvokatens syn

I riksadvokatens mål- og prioriteringsrundskriv for 2014 (1/2014) er alvorlig miljøkriminalitet nevnt blant kriminalitetsområder som skal gis prioritet mht. iverksettelse og gjennomføring av etterforskning.

5.3 Rettspraksis

Det er svært beskjedne mengder rettspraksis knyttet til overtredelse av dyrevelferdslovens straffebestemmelse, og de få dommene som foreligger dreier seg i all hovedsak om overtredelse av annet ledd, der strafferammen er fengsel i 3 år.

En svært omtalt sak i mediene den siste tiden er den såkalte hundedrapssaken, der en hund ble funnet druknet, bundet fast til en sementblokk. Etter at eieren hadde festet hunden til en sementblokk kastet han den fra en bru og ut i en elv der den druknet. Saken ble behandlet i Moss tingrett nylig. Det ble avsagt dom den 27. februar 2015, der en 29 år gammel mann ble dømt til fengsel i 6 måneder for brudd på dyrevelferdsloven § 37 annet ledd. Aktor hadde bedt om 1 års fengsel, men dommen er uansett et tydelig signal om en betydelig straffeskjerpelse i forhold til den praksis som var etter den gamle dyrevernloven.

Det er tydelig at denne dommen kan få stor betydning for rettspraksis framover. Den ble vist til allerede i Sør-Trøndelag tingretts dom av 5. mars 2015 hvor tiltalte ble domfelt for overtredelse av dyrevelferdsloven § 37 første ledd, jf. § 14 første ledd bokstav a, for ved en anledning å ha utøvet vold mot sin egen hund ved å løfte den opp og deretter kaste den i bakken slik at den ble påført smerte og haltet på en fot. I dommen uttales det at " Selv om den saken (hundesaken fra Moss tingrett) var atskillig mer alvorlige enn nærværende sak, viser dette at brudd på dyrevelferdsloven skal straffes strengere enn tidligere." og "Uten de formildende hensyn (lang liggetid hos politiet) legger retten til grunn at overtredelsen av dyrevelferdsloven isolert sett vil medføre en kort ubetinget fengselsstraff." Dommer er pr i dag enda ikke rettskraftig.

Selv om de to ovennevnte eksemplene viser at det kan ligge an til at domstolen legger kursen for en betydelig straffeskjerpelse for brudd på dyrevelferdsloven anses uansett ikke strafferammen å bli utnyttet i tilstrekkelig grad. For det første er i all hovedsak kun de alvorligste sakene prøvd for retten foreløpig og for det andre er det verken påstått eller idømt særlig strenge straffer (sett bort fra ovennevnte to tingrettsdommer), sett i forhold til den strafferammen som foreligger.

5.4 Hvordan oppnå ønsket straffnivå?

Strafferammen må utnyttes bedre for at straffen skal være allmennpreventiv. For å kunne utnytte strafferammens fulle spenn er det flere forutsetninger som må på plass, noe opprettelse

av en dyrekrimgruppe i politiet og et krimteam i Mattilsynet vil bidra til. For det første må flere saker av ulik alvorlighetsgrad med et godt bevisbilde anmeldes fra Mattilsynet slik at flere saker prøves for retten. For det andre er det svært hensiktsmessig at den som etterforsker og den som vurderer påtalespørsmålet/aktører saken for retten innehar oppdatert spesialkompetanse på fagfeltet og har god oversikt over rettspraksis fra Høyesteretts- til tingrettsnivå. Ved opprettelse av dyrekrimgruppe i politiet og et krimteam i Mattilsynet der det løpende samarbeides både generelt og på saksnivå slik som tidligere beskrevet kan terskelen for dialog som i dag kan synes å foreligge, opphøre. Politiet og Mattilsynets kompetanseutveksling, formidling av etatenes behov, arbeidsmetodikk og erfaringer, samt opprettelse av løpende samarbeid/jevnlig kontakt med andre relevante eksterne aktører slik som for eksempel tollvesen og Falck redning vil langt på vei bidra til at de nødvendige forutsetningene kommer på plass.

Når flere og ”riktige” saker anmeldes, bevissituasjonen bedres og de involverte innehar god og oppdatert oversikt over regelverk og rettspraksis, samtidig som at sakene kan gis riktig prioritet vil flere saker av varierende alvorlighetsgrad prøves for retten, og strafferammen utnyttes bedre. Dette vil helt klart ha en forebyggende allmennpreventiv effekt og bidra til større tiltro i befolkningen til både effekten av Mattilsynets tilsynsvirksomhet og til politiets prioriteringer.

6 Tiltak

Prosjektgruppen anbefaler at følgende tiltak gjennomføres i pilotprosjektet:

Sør-Trøndelag politidistrikt oppretter en dyrekrimgruppe som;

- består av miljøkoordinator, en fast påtalejurist og en fast etterforsker
- har overgripende faglig ansvar og oppgaver for hele distriktet
- har koordinerings-, bistands- og hovedansvar for etterforskning og irettføring av alle saker som er relatert til dyrevelferds kriminalitet i distriktet og som tilfaller gruppen
- har ansvar for systematisk kompetansehevende tiltak i egen organisasjon og kompetanseutveksling med Mattilsynet

Mattilsynet region Midt oppretter et krimteam som;

- består av faste personer med høy kompetanse på straffesaker, dyre-, og fiskevelferd, både tilsynsfaglig og juridisk
- prioriterer løpende og faste møtepunkter med politiets dyrekrimgruppe
- har ansvar for systematisk kompetansehevende tiltak i egen organisasjon og kompetanseutveksling med politiet

Politiets dyrekrimgruppe og Mattilsynets krimteam

- utarbeider og formaliserer rutiner for samarbeid, kompetanseheving og kompetanseutveksling på generelt grunnlag i Sør-Trøndelag politidistrikt
- initierer og utarbeider samarbeidsrutiner med andre aktører (Tollvesen, Falck redning etc.)
- gjennomfører jevnlige fellessamlinger med tanke på kompetanseheving
- arrangerer årlige temasamlinger for ansatte i etatene, privatpraktiserende dyrehelsepersonell, aktuelle organisasjoner og ved behov andre etater

- gjennomfører felles aksjoner og kampanjer, både i informasjons- og veiledningsøyemed og for å avdekke lovbrudd på utvalgte problemområder
- deltar på relevante fagsamlinger hos hverandre og i regi av andre aktører
- utarbeider og formaliserer rutiner for samarbeid i tilsynssaker og under etterforskning og påtalemessig arbeid med straffesaker, herunder;
 - gjennomfører tidlig i saken møte for å få belyst alle sider godt, danne et best mulig bevisgrunnlag og legge til rette for positiv påtaleavgjørelse og en eventuell iretteføring av saken
 - gjennomfører evalueringsmøte i etterkant av straffesak
- utarbeider retningslinjer og rutiner for medie håndtering i enkeltsaker
- utarbeider kommunikasjonsrutiner for å formidle informasjon om fagfeltet og på denne måten forebygge kriminalitet, for eksempel gjennom å
 - benytte egen nettside og sosiale medier aktivt
 - benytte pressemeldinger
 - profilere Mattilsynets varslingsknapp

Tiltakene forventes å bidra til at;

- samarbeid mellom aktørene bedres både hva gjelder kvalitet og omfang
- aktuelle medarbeidere får spesialkompetanse på fagfeltet
- samarbeidet og fagfeltet synliggjøres, og gir allmennpreventiv og forebyggende effekt
- publikum får større tillit til aktørene og kvaliteten av arbeidet de utfører
- flere saker vedrørende dyrevelferdskriminalitet avdekkes
- flere saker om vold i nære relasjoner, herunder barn, avdekkes
- annen voldskriminalitet forebygges
- flere saker vedrørende dyrevelferdskriminalitet anmeldes, både av aktørene og av interesseorganisasjoner i tillegg til privatpersoner
- kvalitativt bedre og grundigere etterforskning
- bedre bevissituasjon
- kortere saksbehandlingstid
- færre henleggelse
- økt oppklaringsprosent og positive påtaleavgjørelser
- flere saker bringes inn for domstolen til behandling
- større mengde rettspraksis
- adekvat reaksjon i tråd med gjeldende rettspraksis
- økt rettssikkerhet ved en mer effektiv og ensartet behandling av sakene av personer med spesialkompetanse på fagfeltet
- bedre dyrevelferd

7 Veien videre

Prosjektrapporten er en del av et dokument som den sentrale arbeidsgruppen skal leveres statsrådene innen 15. april 2015.

I prosjektrapportens punkt 6 vises det til hvilke tiltak arbeidsgruppen foreslår for at pilotprosjekt dyrekrim skal kunne bidra til en betydelig styrking av bekjempelse av dyrevelferdskriminalitet, og oppnå ønsket effekt.

Under punkt 1.3 i rapporten fremgår hvilke ressurser som kreves for å få gjennomført de foreslåtte tiltak. Fra politiets side er ressursbehovet beskrevet i punkt 1.3.2. Mattilsynets ressursbehov er beskrevet i punkt 1.3.5. Beskrivelsen av ressursbehovet for å kunne gjennomføre de foreslåtte tiltak med ønsket effekt er et forsiktig anslag fra begge etater. Uten at ressurser tilføres vil gjennomføring av pilotprosjektet gå på bekostning av andre prioriterte oppgaver og løpende produksjon. Forutsetningen for å kunne gjennomføre pilotprosjektet slik det er beskrevet, er derfor at begge etater får tilført tilstrekkelige ressurser dedikert til dette arbeidet.

Mattilsynet region Midt har forsiktig stipulert et behov for to stillinger, en jurist og en faglig stilling, i tillegg til løpende drift. I kostnader er dette stipulert til en kostnad på til sammen 1,7 millioner (2 x 0,6 mill. (stillinger) + 0,5 mill. (drift)).

Gjennom Politidirektoratets disponeringsskriv for 2015 har Sør-Trøndelag politidistrikt fått tildelt en politistilling og en påtalejurist i forbindelse med pilotprosjektet. Disse to sammen med politidistriktets miljøkoordinator vil utgjøre politidistriktets ressurs i prosjektet.